

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 824

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 8 septembrie 2020

SUMAR

Nr.	Pagina
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR	
1. — Declarație referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului în Republica Belarus	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 592 din 15 iulie 2020 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru declararea zilei de 4 iunie Ziua Tratatului de la Trianon	3-7
★	
Opinie separată	7-9
Opinie separată	9-10
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
159. — Ordonanță de urgență privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național, precum și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, prin Programul de finanțare „ELECTRIC UP”....	11-13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
143. — Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru modificarea și completarea Normelor privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1/2014	13-14
1.550. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 1.033/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de constituire, păstrare și utilizare a Rezervei Ministerului Sănătății și a Nomenclatorului de medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide, dispozitive medicale și alte materiale specifice	15

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****DECLARAȚIE****referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului în Republica Belarus**

Luând act cu îngrijorare de:

- (i) nemulțumirea generală a cetățenilor belaruși, materializată prin numeroasele proteste pro-democrație și împotriva regimului lui Aleksandr Lukașenko organizate de societatea civilă din Republica Belarus pe tot parcursul anului 2020;
- (ii) încarcerarea sau exilarea unor potențiali contracandidați ai președintelui în funcție;
- (iii) refuzul de a accepta monitorizarea externă a scrutinului din data de 9 august 2020;
- (iv) suspiciunile întemeiate cu privire la fraudarea acestor alegeri;
- (v) reprimarea violentă a protestelor pașnice care au fost organizate după scrutinul din 9 august 2020, reprimare soldată cu deschiderea focului utilizând muniție de război, cu decesul a cel puțin 2 protestatari și încarcerarea altor câteva sute;
- (vi) numeroasele greve declanșate în sprijinul protestatarilor și ca urmare a suspiciunilor de fraudare a alegerilor;
- (vii) reținerea a peste 6.000 de manifestanți;
- (viii) forțarea principalului contracandidat al președintelui în funcție să părăsească țara;
- (ix) limitarea accesului cetățenilor Republicii Belarus la rețeaua de internet și la informații cu privire la situația din propria țară, având în vedere:
 - a) îngrijorările exprimate de către ministrul de externe român, domnul Bogdan Aurescu, la data de 10 august 2020, și poziția critică exprimată de acesta, în numele Guvernului României, în cadrul reuniunii extraordinare din data de 14 august 2020 a Consiliului Afaceri Externe, precum și poziționarea mai multor politicieni români;
 - b) declarația domnului Joseph Borell, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate, din data de 11 august 2020, cu privire la forța disproporționată folosită de autoritățile belaruse împotriva manifestanților, precum și cu privire la caracterul incert al organizării corecte a alegerilor desfășurate în data de 9 august 2020;
 - c) îngrijorările manifestate de către Departamentul de Stat al SUA cu privire la desfășurarea alegerilor din data de 9 august 2020;
 - d) rezultatul discuțiilor dintre miniștrii de externe ai statelor membre UE din data de 14 august 2020 și demararea procedurilor de sancționare a celor responsabili de falsificarea alegerilor și de violențe împotriva protestatarilor;
 - e) concluziile videoconferinței din data de 19 august 2020, exprimate de domnul Charles Michel, Președintele Consiliului European, care fac referire la faptul că statele membre ale Uniunii Europene nu recunosc rezultatul scrutinului prezidențial din 9 august 2020 din Republica Belarus, ca urmare a faptului că alegerile nu au fost organizate într-un mod liber și transparent, nerespectând astfel standardele internaționale, exprimarea solidarității ferme cu poporul belarus referitor la exercitarea drepturilor democratice fundamentale și impunerea de sancțiuni unui număr important de indivizi responsabili pentru reprimarea violentă a protestelor pașnice și falsificarea rezultatelor alegerilor;
 - f) declarația Președintelui României, domnul Klaus Iohannis, din data de 19 august 2020, potrivit căreia s-a alăturat celorlalți membri ai Consiliului European, asumându-și decizia de a lua măsuri suplimentare față de cei vinovați,

Camera Deputaților:

1. își manifestă solidaritatea cu poporul belarus și cu aspirațiile acestuia spre libertate, democrație și stat de drept, împărțind punctele de vedere ale Uniunii Europene și ale aliaților tradiționali ai României cu privire la evoluția îngrijorătoare din Republica Belarus;
2. condamnă folosirea violenței împotriva protestelor pașnice din Republica Belarus și solicită oprirea de urgență a acesteia;
3. exprimă îngrijorare și dezaprobare față de situația creată ca urmare a suspiciunilor privind caracterul incorect al alegerilor din Republica Belarus;
4. solicită autorităților din Republica Belarus să respecte dreptul cetățenilor de a participa la adunări publice, să se abțină de la folosirea ilegală sau excesivă a forței, să îi elibereze pe cei reținuți pe nedrept și să inițieze, în cel mai scurt timp, un dialog politic autentic și substanțial cu societatea civilă și opoziția, în vederea detensionării situației;

5. solicită o reacție rapidă, promptă, unită și neechivocă din partea comunității internaționale cu privire la dezescladarea de urgență a situației din Belarus și pentru organizarea unor alegeri libere, sub supraveghere internațională, al căror rezultat să nu fie pus sub semnul îndoielii;

6. consideră că, în eventualitatea în care situația nu va cunoaște o ameliorare de urgență, o reacție mai articulată din partea comunității internaționale și a organizațiilor internaționale este obligatorie și nu suportă amânare;

7. solicită Ministerului Afacerilor Externe, Guvernului României și Președintelui României să continue să sprijine inițiativele în vederea protejării drepturilor și libertăților cetățenilor belaruși;

8. consideră că orice încercare de imixtiune sau amenințare cu implicare militară sau de altă natură în sprijinul actualului regim ilegal de la Minsk contravine dreptului internațional, prevederilor acordurilor internaționale care protejează drepturile fundamentale ale omului și relațiile pașnice dintre țări.

Această declarație a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 8 septembrie 2020.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

FLORIN IORDACHE

București, 8 septembrie 2020.

Nr. 1.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 592**

din 15 iulie 2020

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru declararea zilei de 4 iunie
Ziua Tratatului de la Trianon**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluținarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.896 din 5 iunie 2020 și constituie obiectul Dosarului nr. 678A/2020.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se arată, în esență, că legea criticată încalcă art. 1 alin. (4), art. 61 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție, întrucât nu are un caracter normativ, ci unul pur enunțativ/declarativ, privește un caz individual, lipsit de efecte juridice, iar obiectul său de reglementare nu este determinat în mod clar. Având caracter pur declarativ, astfel cum se deduce atât din titlu, cât și din dispozițiile art. 1, legea criticată nu poate constitui în mod efectiv drepturi și obligații, fiind de natură să determine ambiguități cu privire la efectele pe care le-ar putea produce. Legea criticată nu reglementează un anumit domeniu de relații sociale, ci doar prestabilește, fără echivoc și într-un singur caz, declararea zilei de 4 iunie ca zi a Tratatului de la Trianon. Așadar, deși legea, ca act normativ, trebuie să fie un act cu aplicabilitate generală și să vizeze un interes general al societății, legea supusă controlului de constituționalitate este circumstanțiată doar declarării zilei de 4 iunie ca zi a Tratatului de la Trianon și nu rezultă cu claritate care este interesul social general vizat. O asemenea sferă de reglementare este de esența unei simple declarații a Parlamentului, a unui anunț, fără caracter normativ.

4. În continuare, se subliniază faptul că declararea unor asemenea zile nu se încadrează în ipoteza reglementării de ordin primar, deci printr-o lege, drept urmare Parlamentul, acționând *ultra vires*, a intrat în aria de competență a autorității executive. Parlamentul nu poate legifera „în scopul marcării Zilei Tratatului de la Trianon” și să prevadă desfășurarea unor manifestări organizate la nivel național și local, „consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon”. Prin urmare, instrumentul juridic prin intermediul căruia este realizat acest act de declarare a zilei de 4 iunie ca Ziua Tratatului de la Trianon este unul eronat, întrucât această declarație *per se* nu poate fi impusă și/sau realizată printr-o lege, ca act juridic al Parlamentului, ci se poate realiza doar printr-un act de nivel secundar, executiv/administrativ ori poate îmbrăca, eventual, forma unei declarații cu caracter politic. În susținerea acestor critici este invocată jurisprudența Curții Constituționale referitoare la fizionomia juridică a legii, prin care s-a reținut că aceasta, ca act juridic al Parlamentului, reglementează relații

sociale generale, fiind, prin esența și finalitatea ei constituțională, un act cu aplicabilitate generală. Prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusiv voinței legiuitorului, ale cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia. Or, în măsura în care domeniul de incidență a reglementării este determinat concret, dată fiind rațiunea *intuitu personae* a reglementării, aceasta are caracter individual, ea fiind concepută nu pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, *de plano*, într-un singur caz, prestabilit fără echivoc (Decizia nr. 600 din 9 noiembrie 2005, Decizia nr. 970 din 31 octombrie 2007, Decizia nr. 494 din 21 noiembrie 2013, Decizia nr. 574 din 16 octombrie 2014 sau Decizia nr. 249 din 19 aprilie 2018).

5. Referitor la încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) și ale art. 16 alin. (1), se susține, în esență, că legea criticată este echivocă și nu prezintă claritate în privința conținutului reglementării. Astfel, din titlul și conținutul legii supuse controlului de constituționalitate nu se poate determina cu precizie care sunt relațiile sociale reglementate, obiectul acesteia nefiind unul determinat, fixat în mod clar și neechivoc. Legea criticată nu impune, prin normele sale, reguli sau principii generale clare, care să orienteze întreaga reglementare, aceasta fiind lacunară și cu privire la destinatarii săi și la conduita acestora, aceștia neputând fi precizați sau identificați prin intermediul dispozițiilor referitoare la organizarea manifestărilor pentru marcarea Zilei Tratatului de la Trianon. Sub acest aspect, legea criticată contravine art. 1 alin. (5) din Constituție în componentele sale referitoare la stabilirea raporturilor juridice și la calitate prin raportare la art. 3 alin. (1) coroborat cu art. 52 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. În susținerea acestei critici de neconstituționalitate sunt invocate considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 1 din 10 ianuarie 2014, nr. 1 din 14 ianuarie 2015 și nr. 61 din 7 februarie 2017, referitoare la importanța stabilirii obiectului unei reglementări.

6. Din analiza motivelor care au stat la baza elaborării propunerii legislative, respectiv reglementarea măsurilor adecvate pentru marcarea corespunzătoare la nivel național și local a zilei de 4 iunie ca Ziua Tratatului de la Trianon, document politic și juridic de o importanță deosebită pentru națiunea română, precum și a dispozițiilor art. 2 din legea criticată, rezultă că scopul reglementării este acela de a scoate în evidență importanța respectivului tratat prin organizarea unor manifestări culturale-educative și științifice. Având în vedere acestea, se apreciază că scopul reglementării, imprecis determinat, riscă să rămână neatins, întrucât organizarea respectivelor manifestări poate fi de natură să dea naștere unor evenimente contrare celor urmărite de legiuitor.

7. În continuare, se arată că, deși se intenționează stabilirea cadrului normativ în care autoritățile și instituțiile publice pot acționa, art. 2 din legea criticată instituie doar o posibilitate, lăsând la alegerea acestora acordarea sprijinului material și logistic pentru organizarea și desfășurarea manifestărilor

respective. Prin urmare, aceste dispoziții legale au doar caracter de recomandare, fiind lipsite de efecte în aplicare. De asemenea, se apreciază că dispozițiile legale sunt lipsite și de previzibilitate, deoarece nu rezultă care este criteriul obiectiv de alocare a sumelor pentru respectivele manifestări publice, ceea ce este de natură a da naștere unui subiectivism al autorităților și instituțiilor publice care ar putea aplica discreționar aceste norme. Prin urmare, în lipsa instituirii unor norme care să prevadă obligații clare și certe pentru finanțarea acestor manifestări publice, considerăm că legea dedusă controlului de constituționalitate este lipsită de claritate și previzibilitate, ceea ce poate determina incoerență și instabilitate în viitoarea sa aplicare.

8. Tot sub aspectul exigențelor de calitate a legii se arată că art. 3 din legea criticată, care instituie obligația Guvernului și a autorităților administrației publice centrale și locale de a lua măsurile necesare pentru ca în ziua de 4 iunie, Ziua Tratatului de la Trianon, să fie arborat drapelul României, nu se încadrează în niciuna din ipotezele normei prevăzute expres și limitativ la art. 3 din Legea nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, cu completările ulterioare. De aceea, se apreciază că norma instituită la art. 3 alin. (1) din legea supusă controlului de constituționalitate nu este corelată cu dispozițiile acelor norme la care face trimitere, respectiv cu cele prevăzute la art. 3 din Legea nr. 75/1994, aspect ce nesocotește cerințele de claritate și previzibilitate ale legii, astfel cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența constituțională cu privire la cerințele de calitate a legii. În susținerea acestor critici este invocată jurisprudența Curții Constituționale referitoare la exigențele de calitate ale legii, respectiv Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, Decizia nr. 681 din 27 iunie 2012 sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013.

9. Sub aspectul discriminării, se arată că lăsarea finanțării manifestărilor prevăzute prin legea criticată la latitudinea autorităților și instituțiilor publice poate da naștere unor comportamente discriminatorii acestora. Aceste prevederi pot fi de natură să stabilească un privilegiu pentru anumite autorități de la nivel local, în funcție de apartenența politică a acestora, creându-le posibilitatea de a aborda și manifesta un comportament diferențiat, subiectiv, în distribuirea respectivelor fonduri.

10. În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. t) prin raportare la art. 31 alin. (5) din Constituție, se arată, în esență, că, întrucât organizarea serviciilor publice de radio și de televiziune este rezervată, prin Constituție, domeniului legii organice, modificările legislative asupra acesteia pot fi operate numai printr-o normă de aceeași natură. Astfel, reglementarea cuprinsă în art. 3 alin. (2) al legii criticate reprezintă o modificare implicită a dispozițiilor Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, lege cu caracter organic, și, prin urmare, această intervenție legislativă ar fi trebuit să se realizeze, de asemenea, tot printr-o lege cu caracter organic. În acest sens, se menționează Decizia Curții Constituționale nr. 52 din 1 februarie 2018.

11. Se mai susține că prin legea dedusă controlului de constituționalitate, prevederile Legii nr. 41/1994 referitoare la obiectul de activitate al celor două servicii publice sunt modificate implicit, stabilind în sarcina acestora și includerea în programele lor a emisiunilor ori a altor aspecte de la manifestările dedicate Zilei Tratatului de la Trianon. În concluzie, legea, prin modul în care a fost adoptată, încalcă dispozițiile constituționale referitoare la domeniile rezervate legilor organice stabilite de art. 73 alin. (3) lit. t) coroborat cu art. 31 alin. (5), cu consecința neconstituționalității legii în ansamblul său.

12. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

13. **Președintele Senatului** apreciază că obiecția de neconstituționalitate formulată este neîntemeiată și, în consecință, solicită respingerea acesteia. Arată, în esență, că nu există un impediment de tehnică legislativă ca titlul unui act normativ să fie enunțativ sau declarativ, iar în structura legii criticate, doar art. 1 are caracter declarativ („Se declară ziua de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*”), dar textul acesta este pe deplin justificat și concordă cu titlul legii. Enunțul declarativ este de esența legii, iar lipsa acestui caracter al normei juridice cuprinse în art. 1 ar fi generat neclaritatea legii. De asemenea, susținerea potrivit căreia obiectul reglementării nu este determinat în mod clar, iar aceasta are un caracter pur enunțativ este contrazisă de art. 2 și 3 ale legii, care alături de art. 1 au caracter normativ determinat și clar. Referitor la interesul social general vizat al legii criticate, menționează că acesta rezultă din chiar art. 2, respectiv organizarea la nivel național și local de manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon. Referitor la jurisprudența Curții Constituționale invocată în susținerea acestor critici, arată că aceasta nu are relevanță în cauză, întrucât deciziile invocate se referă la obiecții de neconstituționalitate aduse în mod justificat altor acte normative.

14. În continuare arată că Parlamentul, prin adoptarea legii criticate, nu și-a arogat o competență de reglementare care ar reveni autorității executive, exigențele respectării principiului separației celor trei puteri ale statului nu interzic Parlamentului să stabilească pe seama și în sarcina Guvernului și a altor autorități ale administrației publice centrale și locale arumite îndatoriri care, de altfel, se înscriu în sfera de competență a autorităților publice menționate. Art. 3 din legea criticată stabilește în sarcina Guvernului și a autorităților administrației publice centrale și locale sarcina de a lua măsurile necesare prevăzute în textul legal vizat. Prin urmare nu sunt încălcate dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (4), ale art. 61 alin. (1) și ale art. 147 alin. (4).

15. Referitor la criticile autorului obiecției de neconstituționalitate raportate la art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora legea ar fi echivocă, neclară în privința conținutului reglementării, pentru că nu se poate determina cu precizie care sunt relațiile sociale reglementate, pentru că obiectul legii nu este determinat și pentru că legea nu ar impune reguli sau principii generale clare, se apreciază că aceste susțineri reprezintă, în realitate, critici de oportunitate, și nu de constituționalitate. Oportunitatea criticilor rezultă și din afirmația că organizarea manifestărilor cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon, prevăzute în art. 2 alin. (1) al legii, „poate fi de natură să dea naștere unor evenimente contrare celor urmărite de legiuitor”, întrucât acestea nu sunt susținute de un studiu de impact sau anchete sociologice ori alte documentări de specialitate sau informări.

16. Se apreciază că este lipsită de temei și critica potrivit căreia obligația instituită de lege în sarcina Guvernului și a altor autorități ale administrației publice, de a lua măsuri pentru arborarea în ziua de 4 iunie a drapelului României, nu ar avea suport legal. Legea criticată se referă în art. 2 alin. (1) la organizarea unor manifestări cultural-educative și științifice, ipoteza arborării temporare a drapelului național în cadrul unor festivități și, după caz, a unor ceremonii oficiale are acoperire legală în art. 3 lit. b) din Legea nr. 75/1994, care prevede că drapelul României se arborează temporar „cu ocazia festivităților și ceremoniilor oficiale cu caracter local, național și internațional în locurile unde acestea se desfășoară”. Așadar, nici dispozițiile

art. 1 alin. (5) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție nu sunt încălcate.

17. Nici critica formulată prin raportare la dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. t) coroborate cu art. 31 alin. (5) din Constituție, cu consecința neconstituționalității legii în ansamblul său, nu are un suport real, deoarece dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea criticată se încadrează pe deplin în conținutul art. 3 și 4 din Legea nr. 41/1994 și nu au nicio repercusiune asupra obiectului de activitate al celor două servicii publice, respectiv Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune.

18. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate formulată este întemeiată. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate formulate prin raportare la art. 1 alin. (4), art. 61 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție se arată, în esență, că legea criticată în cauză nu respectă exigențele constituționale privitoare la caracterul general și impersonal al legii, întrucât domeniul de incidență este stabilit în mod concret și singular, motiv pentru care legea criticată capătă caracter individual. Aceasta are un caracter declarativ, nu reglementează drepturi și obligații în sarcina unor subiecte de drept, precum și de recomandare, legiuitorul utilizând formule precum „*autoritățile pot sprijini*”. Parlamentul nu poate legisla în mod abuziv și discreționar, încălcând misiunea și finalitatea constituțională a unui act normativ.

19. Cu privire la criticile de neconstituționalitate formulate prin raportare la art. 1 alin. (5) și art. 16 alin. (1) din Constituție, se susține că art. 2 din legea criticată creează incertitudine juridică de natură să afecteze principiul securității raporturilor juridice. Astfel, prin alin. (1) al art. 2 din lege se instituie obligația organizării unor manifestări științifice, iar la alin. (2) și (3) se instituie doar posibilitatea sprijinirii din punct de vedere material, logistic și financiar a acestor manifestări.

20. De asemenea, este încălcat și principiul egalității în drepturi ca o consecință a faptului că actul normativ criticat nu respectă exigențele constituționale privitoare la caracterul general și impersonal al legii.

21. În ceea ce privește criticile formulate prin raportare la art. 73 alin. (3) lit. t) și art. 31 alin. (5) din Constituție, se arată că o lege ordinară nu poate modifica o lege organică. Astfel, art. 3 alin. (2) din legea criticată reglementează cu privire la obiectul de activitate al serviciilor publice de radio și televiziune, instituind obligația includerii în programele acestora de emisiuni ori aspecte de la manifestările dedicate zile de 4 iunie. În acest mod se influențează politica editorială a acestor servicii și se afectează autonomia funcțională a acestora.

22. La dosarul cauzei, domnul Titus Corlățean, vicepreședinte al Senatului, a depus, în calitate de *amicus curiae*, un memoriu cu privire la obiecția de neconstituționalitate formulată.

23. La termenul de judecată fixat pentru data de 8 iulie 2020, Curtea, având în vedere cererea de amânare a dezbaterilor asupra cauzei, a amânat dezbaterile pentru data de 15 iulie 2020, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Senatului și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

25. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*, care are următorul cuprins:

„Art. 1. — Se declară ziua de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*.”

Art. 2. — (1) În scopul marcării Zilei Tratatului de la Trianon se organizează, la nivel național și local, manifestări culturale-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale pot sprijini material și logistic, din bugetele proprii, organizarea și desfășurarea manifestărilor prevăzute la alin. (1).

(3) Instituțiile publice, din fonduri proprii, precum și organizațiile neguvernamentale și reprezentanții societății civile pot sprijini manifestările organizate de către autoritățile administrației publice centrale și locale.

Art. 3. — (1) Guvernul și autoritățile administrației publice centrale și locale vor lua măsurile necesare pentru ca în această zi să fie arborat drapelul României, în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, cu completările ulterioare.

(2) Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune, în calitate de servicii publice, vor include în programele lor emisiuni ori aspecte de la manifestările dedicate acestei zile.”

26. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, ale art. 1 alin. (5) în componentele sale referitoare la calitatea legii și la stabilitatea raporturilor juridice, ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, ale art. 61 alin. (1) privind rolul Parlamentului, ale art. 73 alin. (3) lit. t) privind reglementarea prin lege organică a celorlalte domenii pentru care în Constituție se prevede adoptarea de legi organice, ale art. 31 alin. (5) privind serviciile publice de radio și de televiziune și ale art. 147 alin. (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

27. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Curtea observă că legea criticată a fost adoptată, cu amendamente, de Senat la data de 21 octombrie 2019 și de Camera Deputaților, la data de 13 mai 2020, fiind depusă, în aceeași dată, la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității, și a fost transmisă Președintelui României, spre promulgare, la data de 19 mai 2020. La data de 5 iunie 2020, Curtea Constituțională a fost sesizată cu prezenta obiecție de neconstituționalitate. Așadar, Curtea reține că obiecția de neconstituționalitate formulată este admisibilă, fiind respectate atât dispozițiile constituționale ale art. 146 lit. a) teza întâi, sub aspectul titularului și al obiectului sesizării, cât și cele ale art. 77 alin. (1) teza a doua, sub aspectul termenului în care poate fi sesizată Curtea. Astfel, obiecția de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României cu privire la o lege adoptată de Parlament, dar nepromulgată, în termenul de 20 de zile prevăzut de art. 77 alin. (1) din Constituție (a se vedea și Decizia nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018, paragraful 70, ipoteza a doua).

28. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (4), art. 61 alin. (1) și art. 147 alin. (4) din Constituție, autorul obiecției de neconstituționalitate susține că legea criticată nu are un caracter normativ, ci unul pur enunțativ,

declarativ, privește un caz individual, lipsit de efecte juridice, iar obiectul său de reglementare nu este determinat în mod clar.

29. În raport cu aceste critici, Curtea observă că în seria tratatelor încheiate în cadrul Conferinței de Pace de la Paris (1918—1920) a fost semnat, la Trianon, la data de 4 iunie 1920, Tratatul dintre Puterile Aliate și Asociate și Ungaria, care a consacrat la nivel juridic internațional încheierea păcii la finalul Primului Război Mondial. Tratatul de la Trianon a reglementat un ansamblu de probleme și raporturi cu caracter economic, juridic, financiar, comercial, militar, național și teritorial, marcând, astfel, încheierea unei păci temeinice, drepte și durabile (astfel cum se stipulează și în preambulul tratatului), iar prin semnarea acestuia înaltele părți contractante au urmărit dezvoltarea cooperării între națiuni și garantarea păcii și siguranței acestora (Partea I — Pactul Societății Națiunilor). Sub aspect teritorial, tratatul reflectă realități istorice, precum apariția unor noi state naționale și desăvârșirea unității naționale a altor țări. În ceea ce privește România, semnarea Tratatului de la Trianon reprezintă un moment important în istoria sa, care a marcat recunoașterea internațională a noilor sale frontiere și desăvârșirea statului național român.

30. Legea criticată în prezenta cauză are ca obiect de reglementare declararea zilei de 4 iunie Ziua Tratatului de la Trianon și prevede organizarea, la nivel național și local, de manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon. În acest sens, autoritățile centrale și locale, organizațiile neguvernamentale și reprezentanții societății civile pot contribui la organizarea acțiunilor prin acordarea de sprijin material și logistic. De asemenea, se prevede arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României. Totodată, Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune includ în programele lor emisiuni culturale ori aspecte de la manifestările dedicate acestei sărbători.

31. Analizând conținutul normativ al legii supuse controlului de constituționalitate, Curtea observă că acesta este caracterizat prin norme general obligatorii și impersonale și nu se referă la fapte și persoane individuale, adoptarea sa reprezentând expresia voinței legiuitorului primar de a reglementa într-un anumit domeniu al realității sociale, cu *scopul de a evidenția valorile naționale și identitatea poporului român*. Configurația normativă raportată la scopul urmărit de legiuitor încadrează actul criticat într-o anumită tipologie a legilor adoptate de Parlament, respectiv a acelor care consfințesc sărbătorirea oficială a anumitor zile cu relevanță istorică, culturală sau socială. Așadar, legea criticată nu are un caracter individual, ci cuprinde reguli de aplicabilitate generală și repetată, care concură la atingerea interesului social general vizat, respectiv organizarea de manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon. Totodată, pentru atingerea scopului urmărit, legea criticată instituie o serie de obligații în sarcina mai multor subiecte de drept, precum arborarea drapelului României, intonarea imnului național, informarea opiniei publice și reglementează posibilitatea acordării sprijinului logistic pentru organizarea manifestărilor ocazionale de acest moment. Astfel, prin adoptarea legii criticate, legiuitorul a urmărit celebrarea oficială, pe întreg teritoriul României, în data de 4 iunie, de către toți cetățenii săi, a unui eveniment din patrimoniul istoric național, ceea ce se înscrie în obligația pozitivă a statului de a cultiva respectul față de istoria poporului.

32. Evocarea istoriei și a valorilor naționale reprezintă elemente ale identității unui popor, opțiunea legiuitorului primar, Parlamentul, de a adopta o lege cu privire la declararea oficială a unei zile de celebrare a unui eveniment istoric important pentru România fiind circumscrisă marjei sale exclusive de apreciere.

O lege cu un atare obiect de reglementare reprezintă o chestiune de oportunitate față de care Parlamentul, în calitatea sa de unică autoritate legiuitoare, are deplină competență.

33. În continuare, Curtea reține faptul că în materia regimului juridic al instituirii zilelor oficiale Parlamentul a intervenit în numeroase rânduri și a stabilit, prin lege, zile care să marcheze însemnătatea unui anumit eveniment pentru identitatea națională, lingvistică, a minorităților naționale și etnice sau pentru sublinierea rolului diverselor categorii socio-profesionale în cadrul societății românești, pentru evidențierea importanței unor regiuni geografice, pentru marcarea unor subiecte și probleme care reprezintă un interes special ori pentru comemorarea victimelor unor evenimente istorice. Așadar, legile adoptate în această materie reflectă angajamentul statului român față de promovarea și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale, a valorilor democratice, a statului de drept, inclusiv prin raportare la tradițiile istorice ale poporului român, cum este cazul de față, opțiunea legiuitorului fiind circumscrisă dispozițiilor constituționale ale art. 1 cu privire la principiile generale ale statului român.

34. Curtea reține că actele de reglementare secundară, ca regulă, sunt emise fie pentru aplicarea legilor, fie pentru detalierea lor. Or, atribuirea unei zile pentru celebrarea oficială a însemnătății Tratatului de la Trianon nu poate îmbrăca forma unui act de reglementare secundară, în lipsa unui cadru legislativ care să atribuie o asemenea competență puterii executive. Totodată, Parlamentul este cel îndreptățit să aleagă actele juridice prin intermediul cărora exprimă voința generală a națiunii, în cazul de față, în vederea atingerii interesului urmărit, considerând oportună adoptarea unei legi, și nu a unei declarații, ținând seama de faptul că aceasta din urmă este un act exclusiv politic (a se vedea Decizia nr. 683 din 27 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 12 iulie 2012) și conține afirmații de principiu sau luări de poziție și de atitudine, lipsite de efecte juridice, cu relevanță politică și care se bucură de o anumită autoritate și influență în rândul colectivităților.

35. Prin urmare, Curtea reține că legea criticată dă expresie funcției legislative a Parlamentului, astfel încât sunt neîntemeiate criticile potrivit cărora aceasta a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art. 1 alin. (4) și ale art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție.

36. De asemenea, Curtea nu poate reține nici încălcarea prevederilor art. 147 alin. (4) din Constituție, având în vedere că jurisprudența sa referitoare la caracterul individual al actului normativ, în sensul că Parlamentul nu poate legifera cu caracter individual, nu își găsește aplicabilitatea în prezenta cauză. Cu prilejul pronunțării acelor decizii Curtea a făcut distincția între caracterul normativ și individual al legii, din perspectiva individualizării, în concret, a destinatarului acesteia căruia i-ar fi prescris un regim juridic special. Or, în cauza de față, legea nu își pierde caracterul normativ, ci, din contră, legiuitorul a reglementat cadrul juridic general pentru evocarea unui eveniment istoric important al țării de către toți cetățenii săi.

37. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 1 alin. (5) și art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea nu poate reține lipsa de previzibilitate a dispozițiilor art. 2 alin. (2) și (3) din legea criticată, întrucât acestea reprezintă temeiul legal care permite destinatarilor normei să angajeze cheltuieli ocazionale de organizarea manifestărilor consacrate celebrării Zilei Tratatului de la Trianon, lăsând, în egală măsură, la aprecierea acestora oportunitatea și necesitatea asigurării fondurilor necesare, în funcție de amploarea activităților ce vor avea loc. Așadar, norma legală vizată de critica de neconstituționalitate se caracterizează printr-o anumită suplețe, fiind suficient de clară și precisă pentru a putea fi aplicată fără

a da naștere unor comportamente discriminatorii ale autorităților publice, în distribuirea respectivelor fonduri.

38. Referitor la obligația arborării drapelului României în ziua de 4 iunie, prevăzută de art. 3 alin. (1) din legea criticată, Curtea reține că aceasta, coroborat cu prevederile art. 2 alin. (1) din legea criticată, se încadrează în ipoteza art. 3 lit. b) din Legea nr. 75/1994 privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României de către autoritățile și instituțiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 26 august 1994, potrivit căreia „*Drapelul României se arborează temporar [...] b) cu ocazia festivităților și ceremoniilor oficiale cu caracter local, național și internațional, în locurile unde acestea se desfășoară*”. Mai mult, pe perioada sărbătoririi unor evenimente deosebite sau pe durata desfășurării unor ceremonii, cum ar fi festivități și ceremonii oficiale cu caracter local, național și internațional, este obligatorie arborarea drapelului în locurile unde acestea se desfășoară. Neîndeplinirea acestor obligații de către autoritățile și instituțiile publice constituie contravenție și se sancționează potrivit normelor legale în vigoare [în acest sens a se vedea art. 4 alin. (1) lit. b) și g) coroborat cu art. 24 alin. (1) lit. b) și f) din Normele privind arborarea drapelului României, intonarea imnului național și folosirea sigiliilor cu stema României, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.157/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 5 decembrie 2001, cu modificările și completările ulterioare].

39. Referitor la criticile privind nerespectarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. t) prin raportare la cele ale art. 31 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că art. 3 alin. (2) din legea criticată nu

cuprinde o dispoziție aparținând domeniului de reglementare a legii organice, întrucât nu vizează modul de organizare a serviciilor publice de radiodifuziune și de televiziune și nici controlul parlamentar exercitat asupra activității lor și nici nu stabilește o nouă atribuție a acestor servicii publice, aspecte care, potrivit art. 31 alin. (5) teza a doua din Constituție, sunt rezervate domeniului de reglementare a legii organice. Totodată, Curtea constată că difuzarea informațiilor despre manifestările prilejuite de Ziua Tratatului de la Trianon reprezintă o aplicare a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 27 decembrie 1999, potrivit căreia serviciile publice de radiodifuziune și televiziune sunt obligate să prezinte, în mod obiectiv, imparțial, realitățile vieții social-politice și economice interne și internaționale, să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice, să promoveze, cu competență și exigență, valorile limbii române, ale creației autentice culturale, științifice, naționale și universale, ale minorităților naționale, precum și valorile democratice, civice, morale și sportive, să militeze pentru unitatea națională și independența țării, pentru cultivarea demnității umane, a adevărului și justiției. Așadar, având în vedere faptul că serviciile publice de radiodifuziune și televiziune au obligația legală și constituțională de a informa corect opinia publică și de a reflecta în programele sale toate evenimentele majore de interes național, nu poate fi reținută critica formulată cu privire la nerespectarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. t) prin raportare la cele ale art. 31 alin. (5) din Constituție.

40. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 iulie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

★

OPINIE SEPARATĂ

În **dezacord** cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, formulăm prezenta **opinie separată**, considerând că **obiecția de neconstituționalitate referitoare la Legea pentru declararea zilei de 4 iunie Ziua Tratatului de la Trianon se impunea a fi admisă deoarece încalcă art. 1 alin. (3) și (5), precum și art. 73 alin. (3) lit. t) raportat la art. 31 alin. (5) din Constituție cu privire la statul de drept și principiul legalității în componenta sa referitoare la calitatea legii**.

1.1. Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* a fost inițiată de 2 senatori și a fost adoptată de Parlament la data de 13.05.2020. La data de 11.06.2020

Președintele României a sesizat Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a legii, argumentând că aceasta este *neconstituțională în integralitate deoarece ea nu este* un autentic act normativ, respectiv nu prezintă caracteristicile unei legi ca act juridic al Parlamentului, și, deși a fost adoptată cu procedura specifică legilor ordinare, intervine în domeniul legii organice, fiind astfel încălcate prevederile art. 1 alin. (4) și (5), art. 61 și art. 147 alin. (4), respectiv art. 73 alin. (3) prin raportare la art. 31 alin. (5) din Constituție.

1.2. Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* cuprinde 3 articole. Primul „declară ziua de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*”. Al doilea permite autorităților

publice centrale și locale, precum și instituțiilor publice și organizațiilor neguvernamentale să sprijine, din bugetele ori fondurile proprii, organizarea de „manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon”. Al treilea impune Guvernului și autorităților publice centrale și locale să arboreze drapelul României și obligă Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune să includă „în programele lor emisiuni ori aspecte de la manifestările dedicate acestei zile”.

2.1. Primul articol al actului juridic impropriu adoptat de Parlamentul României sub forma unei legi ordinare nu este o normă juridică. Acest prim articol nu are o ipoteză care să indice situația sau contextul în care norma urmează a fi aplicată, nu include o dispoziție prin care să fie stabilită o conduită de urmat pentru subiecte de drept identificate ori identificabile și nu conține vreo sancțiune pentru eventuala nerespectare a inexistenței dispoziției, ci proclamă o doleanță. Acest prim articol impune zilei de 4 iunie să se considere *Ziua Tratatului de la Trianon*. Pretinsa normă juridică rămâne însă una imperfectă atâta vreme cât nu este precizată și sancțiunea ce ar urma să fie aplicată destinatarului său în cazul în care nu ar respecta dispoziția normei juridice. Caracterul imperfect al normelor juridice nu atrage *ipso facto* neconstituționalitatea lor. Însă exprimarea impersonală cuprinsă în art. 1 din lege face îninteligibilă norma juridică, determinând neconstituționalitatea sa prin raportare la standardul clarității și previzibilității legii, dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale referitor la prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. Astfel, nu se poate ști cu certitudine dacă ziua de 4 iunie este destinatarul normei juridice, care este ipoteza de lucru în care norma ar urma să fie aplicată, care este conduita de urmat pe care norma o impune și, nu în ultimul rând, care este sensul exact al noțiunii de „declarare” a „zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*”. În atari condiții, având în vedere și jurisprudența de dată recentă a Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 384 din 18 iunie 2020) prin care aceasta a invalidat acte normative cu rang de lege prin raportare la art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție pentru lipsa clarității și previzibilității lor, considerăm că art. 1 din Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* este neconstituțional deoarece este lipsit de claritate și previzibilitate întrucât legiuitorul nu definește limpede și predictibil conceptul de „declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*”, ceea ce face ca subiectul de drept vizat de dispozițiile contestate — ce rămâne a fi identificat — să nu poată înțelege în avans ce anume se așteaptă de la el și să nu poată prevedea consecințele faptelor sale, consecințe care nici măcar nu sunt menționate în lege.

2.2. Al doilea articol al legii este marcat de contradicții interne. Astfel, acest articol cuprinde 3 alineate, dintre care ultimele două sunt **norme permissive** și se adresează mai multor subiecte de drept (autorități și instituții publice, precum și organizații neguvernamentale) cărora le este permis să utilizeze bugetele sau fondurile proprii pentru a organiza „manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon”. Însă primul alineat al art. 2 din Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* cuprinde o **normă imperativă**, prin care se instituie — în sarcina unui subiect de drept care rămâne a fi identificat — obligația de a fi organizate, „la nivel național și local, manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon”. Apare astfel o **contradicție internă** între alin. (1) și

alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol de lege, care nu poate fi clarificată:

— nici prin *interpretarea literală* — nu se știe cine trebuie să organizeze, dar se știe cine poată să plătească;

— nici prin *interpretarea sistematică* — subiectele de drept vizate de alineatele (2) și (3) ale art. 2 din lege ar putea fi obligate să organizeze, dar nu trebuie neapărat să și plătească?;

— nici prin *interpretarea teleologică* — dat fiind că scopul legiuitorului a fost acela de a declara ziua de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*, care ar fi subiectul de drept ce ar putea fi considerat titular al obligației prevăzute de alin. (1) al art. 2 din lege?;

— nici chiar prin *interpretarea contextuală* — dacă legiuitorul nu le-ar fi permis *expressis verbis*, oare subiectele de drept vizate de alineatele (2) și (3) ar fi putut oricum să utilizeze bugetele ori fondurile proprii pentru a organiza „manifestări cultural-educative și științifice consacrate conștientizării semnificației și importanței Tratatului de la Trianon” așa cum le obligă alin. (1) al art. 2 din lege?

Dat fiind multiplele interpretări posibile, rezultate din lipsa de claritate și previzibilitate a acestor norme, **considerăm că și art. 2 din lege este neconstituțional prin raportare la art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.**

2.3. Al treilea articol al Legii pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* este clar: el obligă autoritățile publice centrale și locale să arboreze drapelul României în ziua de 4 iunie și obligă Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune să includă „în programele lor emisiuni ori aspecte de la manifestările dedicate acestei zile”. Deși și această normă juridică este — de asemenea — imperfectă, căci nu precizează sancțiunea ce ar urma să fie aplicată în cazul nerespectării dispoziției, ea are destinatari limpede și corect identificați, o ipoteză riguros circumstanțiată și o dispoziție clară. Caracterul său de normă juridică imperfectă nu îi atrage însă neconstituționalitatea. **Problema art. 3 din lege constă în domeniul de reglementare pe care îl vizează corelat cu procedura legislativă folosită la adoptarea legii, căci el se referă la relații sociale pentru care art. 73 alin. (3) din Constituție impune utilizarea procedurii legislative specifice legilor organice, iar Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* a fost adoptată ca lege ordinară.** Astfel, art. 31 alin. (5) din Constituție precizează *expressis verbis* că serviciile publice de radio și televiziune sunt autonome și se organizează prin lege organică, iar art. 73 alin. (3) din Constituție arată că domeniul legii organice include toate domeniile pentru care Constituția impune adoptarea lor. Prin urmare, și **art. 3 din lege este neconstituțional, prin raportare la art. 73 alin. (3) coroborat cu art. 31 alin. (5) din Constituție.**

3.1. Dincolo de această analiză (tehnică) juridică, în cadrul dezbaterilor parlamentare prilejuite de adoptarea acestei legi au fost aduse argumente în favoarea reglementării prin lege a unei declarații precum cea din primul articol sus-menționat și au fost aduse argumente împotriva unei astfel de reglementări, arătându-se că pentru exprimarea unor poziții Parlamentul are la dispoziție instrumentul juridic al declarațiilor politice. De altfel, actul juridic ce formează obiect al controlului de constituționalitate în prezenta cauză are conținutul unei declarații politice îmbrăcat în haina unei legi. În sine, acest aspect este suficient pentru a se constata încălcarea flagrantă de către Parlament a principiilor statului de drept și legalității, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

3.2. Însă, în măsura în care dezbaterile parlamentare pot ajuta la mai bună înțelegere a finalității urmărite de legiuitor, trebuie reținută aici afirmația extrem de pertinentă, concisă și plină de semnificații constituționale asumată în cadrul dezbaterilor din camera decizională de un deputat: „o majoritate fără remușcări nu își demonstrează puterea în mod ostentativ”. Dincolo de orice subtile analize juridice ar putea fi făcute pe marginea celor exprimate în ceea ce impropriu va intra în fondul activ al sistemului normativ din România sub denumirea de *Legea pentru declararea zilei de 4 iunie Ziua Tratatului de la Trianon*, o astfel de abordare juridică a unui fapt istoric de către Parlamentul României pune în discuție, încă o dată, caracterul ontologic al toleranței în orice democrație și al democrației pentru orice stat de drept. Din punct de vedere

constituțional valori esențiale pentru orice comunitate socială constituită într-un stat de drept și democratic precum toleranța, pluralismul, libertatea și egalitatea tuturor ființelor umane, autolimitarea puterilor publice prin norme juridice pentru garantarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor și crearea premiselor pentru participarea lor la exercitarea puterii în stat trebuie respectate chiar și în absența unor sancțiuni juridice, precum controlul constituționalității legilor, tocmai pentru că ele asigură liantul care face posibilă viața pașnică în cadrul colectivității umane. În opinia noastră *Legea pentru declararea zilei de 4 iunie Ziua Tratatului de la Trianon* nu trece testul elementar al democrației și al statului de drept, așa cum aceste valori sunt declinate în fiecare și toate dispozițiile Constituției României.

Judecători,

dr. **Livia Doina Stanciu**

prof. univ. dr. **Elena-Simina Tănăsescu**

★

OPINIE SEPARATĂ

1. În dezacord cu soluția adoptată — cu majoritate de voturi — prin Decizia nr. 592 din 15 iulie 2020, considerăm că obiecția de neconstituționalitate trebuie admisă și constatată neconstituționalitatea Legii pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon*.

2. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, legea, ca act juridic al Parlamentului, reglementează *relații sociale generale*, fiind, prin esența și finalitatea ei constituțională, un act cu aplicabilitate generală. Prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusiv voinței legiuitorului, ale cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia. Or, în măsura în care domeniul de incidență a reglementării este determinat concret, dată fiind rațiunea *intuitu personae* a reglementării, aceasta are caracter individual, ea fiind concepută nu pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, *de plano*, într-un singur caz, prestabilit fără echivoc (a se vedea Decizia nr. 600 din 9 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.060 din 26 noiembrie 2005, Decizia nr. 970 din 31 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 22 noiembrie 2007, Decizia nr. 494 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013, Decizia nr. 574 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014, paragraful 21, sau Decizia nr. 777 din 28 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.011 din 20 decembrie 2017, paragraful 24).

3. În acest context jurisprudențial se ridică problema relațiilor sociale generale reglementate prin legea analizată. Pentru a determina relațiile sociale reglementate, din punct de vedere al tehnicii legislative, trebuie să se stabilească obiectul de reglementare al acestei legi.

4. Potrivit art. 41 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 260 din 21 aprilie 2010, „*Titlul actului normativ cuprinde denumirea generică a actului, în funcție de categoria sa juridică și de autoritatea emitentă, precum și obiectul reglementării exprimat sintetic*”. În lipsa unor dispoziții generale ale legii care să orienteze reglementarea, *obiectul acesteia este dat chiar prin titlu* (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, sau Decizia nr. 1 din 14 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 2 februarie 2015, paragraful 23).

5. Astfel, în cauza de față, titlul legii, reluat în art. 1 al legii, este cel care califică obiectul său de reglementare, care nu are caracter normativ, ci unul constatator al unei realități istorice, respectiv că Tratatul de la Trianon s-a semnat la 4 iunie [1920] și că, prin urmare, aceasta este și Ziua Tratatului de la Trianon. Se poate lesne observa că legea nu atașează o arumită semnificație sau o valoare simbol acestei date, astfel că, precum o lucrare cu caracter istoric, relatează/expune un adevăr factual, de necontestat, cert, evident și neîndoielnic. De aceea, nu putem decât să constatăm că obiectul de reglementare al legii nu vizează stabilirea unor reguli de conduită generală, abstracte și impersonale, iar *actul Parlamentului nu este unul de legiferare, ci unul de (re)aducere la cunoștința publicului a unei date cu caracter istoric*. Or, un asemenea obiect de reglementare nu are nicio tangență cu activitatea generatoare de norme și cu normativismul de tip kelsenian pe care a fost construit întregul sistem normativ românesc.

6. Este adevărat că fiecare popor își are simbolistica proprie, însă, aceasta se atașează diverselor evenimente istorice din istoria sa, astfel că ***o lege poate reglementa valoarea de simbol a datei respective, și nu faptul istoric în sine care a avut loc la data respectivă***. În acest sens, ca reper legislativ, menționăm exemplificativ — din cele peste 50 existente în fondul activ al legislației — următoarele acte normative:

— Legea nr. 230/2015, care declară ziua de 14 noiembrie Ziua Dobrogei, și nu ziua rostirii de către domnitorul Carol I a „Proclamației către dobrogeni” [14 noiembrie 1878];

— Legea nr. 250/2015, care declară ziua de 28 noiembrie Ziua Bucovinei, și nu ziua votării de către Congresul General al Bucovinei a Unirii Bucovinei cu Regatul României [15/28 noiembrie 1918];

— Legea nr. 36/2017, care declară ziua de 27 martie Ziua Unirii Basarabiei cu România ca zi de sărbătoare națională, și nu ziua votării de către Sfatul Țării a *Actului Unirii* [27 martie 1918].

— Legea nr. 65/2017, care declară ziua de 21 martie Ziua Olteniei, și nu ziua intrării oastei revoluționare a lui Tudor Vladimirescu în București [21 martie 1821].

7. Legile adoptate în vederea celebrării/sărbătoririi/comemorării unui anumit eveniment istoric au caracter normativ numai în măsura în care atașează o semnificație pentru societatea românească sau o valoare de simbol evenimentului respectiv, care, astfel, este convertit, în mod convențional, într-un concept cu conținut juridic. Astfel, prin acest mecanism, evenimentul istoric este adus dintr-un registru pur istoric într-unul juridic. Or, legea criticată normativizează evenimentul istoric în sine. Prin urmare, rezultă că legii astfel adoptate îi lipsește conținutul juridic, ceea ce dă naștere unei construcții de tip eteroclit.

8. Dreptul obiectiv sau pozitiv nu poate fi o creștomatie oficială mai mult sau mai puțin omogenă de evenimente istorice; rememorarea actelor și faptelor istorice poate fi realizată exclusiv prin declarații ale Parlamentului, ca acte cu caracter exclusiv politic. Subliniem că normele juridice reglementează relații sociale și generează raporturi juridice, astfel că ele pot fi modificate, completate sau abrogate, după caz, putând suferi evenimente legislative în funcție de opțiunea legiuitorului. De aceea, și legile care atașează o anumită simbolistică unei date/ eveniment istoric pot suferi evenimente legislative în legătură cu simbolistica respectivă. În schimb, o lege care consacră în corpul său un fapt istoric, în mod evident, nu poate suferi evenimente legislative pentru că, așa cum este în cazul dat, este evident că Tratatul de la Trianon nu a fost semnat la o altă dată.

9. Rezultă că legea analizată suferă de deficiențe majore de ordin tehnic-juridic, afectând concepția de ansamblu, precum și logica interioară a acesteia și se constituie într-un precedent legislativ care poate duce la negarea normativismului ce caracterizează însăși actul de legiferare. De aceea, este necesar ca legiuitorul să evite amalgamarea nedorită a elementelor caracterizante ale declarațiilor politice cu cele ale legilor și să realizeze o diferențiere netă între acestea. Că dorința corpului legislativ este aceea să marcheze un anumit eveniment important din istoria poporului român este o chestiune de simbolistică națională, drept care poate face obiectul legii, pe când normativizarea unui fapt istoric indică faptul că există cel puțin o problemă de natură epistemologică ce privește actul de legiferare. Legiferarea trebuie realizată în forma și condițiile prescise de Constituție, respectând dihotomia dintre legi și declarații politice. În consecință, astfel cum am arătat, legea în sens restrâns, și dreptul, în sens larg, nu pot deveni în sine o colecție de acte și fapte istorice, nefiind aceasta natura, rolul și menirea lor.

10. Subliniem și faptul că, în opinia separată pe care am formulat-o la Decizia Curții Constituționale nr. 118 din 19 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 27 aprilie 2018, am arătat că determinarea caracterului normativ al unei legi se realizează și în funcție de *raporturile juridice* care iau naștere/pot lua naștere în temeiul său, ca și criteriu alternativ celui referitor la *relațiile sociale generale reglementate*. Or, în cazul de față, este evident că, în temeiul acestei legi, nu iau naștere raporturi juridice, ci se stabilește doar că un tratat semnat la 4 iunie 1920 a fost semnat la 4 iunie. Atât și nimic mai mult ... *Așadar, legea analizată nu reglementează nici relații sociale generale și nici nu generează raporturi juridice.*

11. *De altfel, apreciem că atât timp cât o lege care înființa o unitate de învățământ preuniversitar este neconstituțională pe motiv că nu are caracter normativ, cu atât mai mult este afectată de aceleași vicii de neconstituționalitate o lege care declară că un act istoric a avut loc la o anumită dată.*

12. Totodată, este de observat că, din punct de vedere al tehnicii legislative, legea analizată cuprinde trei articole, dintre care unul nu are valoare normativă (art. 1), iar celelalte două articole, fiind accesorii art. 1 din lege, nu pot avea la rândul lor valoare normativă. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că dacă dispăre unul dintre elementele fundamentale ale legii, aceasta nu mai poate reglementa relațiile sociale care transpar încă din titlul și obiectul său. Textele rămase, cu valoare secundară în economia legii, nu pot avea o existență izolată sau singulară, ele relevându-și rațiunea normativă doar dacă sunt integrate într-un act normativ care are un obiect de reglementare principal [a se vedea Decizia nr. 61 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 30 martie 2017, paragrafele 67 și 68]. Prin urmare, în condițiile date, art. 2 și 3 din lege nu pot dezvolta un text căruia îi lipsește caracterul normativ; de aceea ele au doar o aparență de normativitate, astfel că viciul de neconstituționalitate extrinsec constatat în privința art. 1 se extinde și asupra acestora (*accessorium sequitur principalem*). De asemenea, este discutabil dacă aceste prevederi dezvoltă un anumit text de lege, conținutul lor circumscriindu-se mai degrabă executării legii (lege care, în cauza de față, nu are obiect de reglementare), drept care aspectele privind organizarea de manifestări culturale și educaționale sau posibilitatea finanțării și sprijinirii acestora puteau fi stabilite prin acte de reglementare secundară.

13. Prin urmare, considerăm că transpunerea în mod factual în lege a unor evenimente istorice neagă normativitatea legii și creează contradicții conceptuale în sistemul de drept, sistem în centrul căruia se află norma juridică, și nu faptele/ actele istorice. De altfel, reglementarea prin lege a unor aspecte factuale (valoarea accelerației gravitaționale, data la care a avut loc o anumită bătălie) nu face decât să anihileze normativismul și să îl înlocuiască cu o construcție eteroclită ce nu își găsește locul în domeniul dreptului.

14. Având în vedere cele expuse, apreciem că obiecția de neconstituționalitate formulată este întemeiată, iar Legea pentru declararea zilei de 4 iunie *Ziua Tratatului de la Trianon* este neconstituțională.

Judecător,
conf. univ. dr. **Varga Attila**

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ**

privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național, precum și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, prin Programul de finanțare „ELECTRIC UP”

Luând în considerare consecințele economice predictibile, generate de măsurile restrictive aplicate în contextul pandemiei internaționale de COVID-19, necesitatea adoptării unor măsuri de natură economico-financiară reprezentând acțiuni esențiale pentru a atenua repercusiunile negative asupra economiei și asupra cetățenilor, necesitatea și oportunitatea dezvoltării sectorului energiei din surse regenerabile și creșterea eficienței energetice, dezvoltării infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic, este imperios necesară acordarea unui sprijin întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA prin finanțarea proiectelor de investiții pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică și a stațiilor de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in.

Având în vedere Planul național de investiții și relansare economică în care sunt prevăzute granturi și programe de sprijin cu finanțare din fonduri de la bugetul de stat, care au ca obiectiv finanțarea nevoilor de investiții ale întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA,

în vederea:

— asigurării necesității și oportunității de adoptare a unor măsuri de natură economico-financiară, reprezentând acțiuni esențiale pentru a atenua repercusiunile negative asupra economiei și asupra categoriilor întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA, prin facilitarea instrumentelor de finanțare disponibile la nivel național;

— faptului că situația neadoptării măsurilor propuse prin prezenta ordonanță de urgență va genera blocaje, ineficiență și pierderi, precum și afectarea în continuare a unei mari părți a antreprenorilor României care se confruntă cu fenomenul lipsei acute de finanțare, reduceri de personal;

— faptului că situația economică actuală impune luarea unor măsuri urgente care să vizeze mediul antreprenorial, în cadrul unui program social de interes public, pentru compensarea unor pierderi de capital financiar și de resurse umane înregistrate în urma situației sanitare în categoria întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA;

— atingerii obiectivelor asumate de România privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, dezvoltarea capacității de producere de energie electrică din surse regenerabile și creșterea eficienței energetice,

în considerarea faptului că elementele de mai sus se constituie într-o situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. 1. — (1) Se aprobă Programul „ELECTRIC UP” privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și a operatorilor economici din domeniul HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic.

(2) Programul se implementează printr-un ghid de finanțare, respectiv Ghidul de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii și a operatorilor economici din domeniul HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin

promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic, care cuprinde:

- a) obiectul, scopul și obiectivul programului;
- b) procedura de depunere a solicitărilor și criteriile de validare a dosarelor aplicanților;
- c) condițiile și termenele de analiză, evaluare, selectare, aprobare, implementare și decontare a proiectului propus;
- d) implementarea și monitorizarea proiectului aprobat;
- e) anexa nr. 1 privind indicatorul de performanță, criteriile tehnice de eligibilitate a operatorilor economici și cuantumul finanțării, care se adresează proiectelor pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și cel puțin a unei stații de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, cu minimum două puncte de încărcare.

Art. 2. — (1) Se desemnează Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri ca autoritate competentă responsabilă pentru finanțarea proiectelor de investiții pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică

cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, pentru perioada 2020—2027.

(2) Se desemnează Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, prin Direcția eficiență energetică, structură organizatorică competentă pentru implementarea proiectelor de investiții pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, în colaborare cu direcțiile de specialitate din cadrul MEEMA, pentru perioada 2020—2027.

Art. 3. — (1) Prin Programul de finanțare „ELECTRIC UP” se acordă un ajutor *de minimis* beneficiarilor întreprinderi mici și mijlocii în sensul Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, precum și beneficiarilor operatori economici care activează în domeniul HORECA, conform Clasificării activităților din economia națională — CAEN, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 656/1997, astfel cum a fost actualizată prin Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 337/2007, una dintre activitățile corespunzătoare domeniului HORECA, în sumă maximă de 100.000 euro/beneficiar, reprezentând un suport financiar de până la 100% din valoarea cheltuielilor eligibile.

(2) Proiectul de investiții supus cererii de finanțare trebuie să conțină o putere instalată minimă de 27 kWp și minimum o stație de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in.

(3) În cadrul Programului de finanțare „ELECTRIC UP”, solicitantul depune o cerere de finanțare pentru un singur proiect, în fiecare ciclu de finanțare, conform art. 1 alin. (2).

(4) Solicitanții pot beneficia de finanțare nerambursabilă obținută în cadrul Programului de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii și a operatorilor economici din domeniul HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene în vigoare privind schemele ajutorului *de minimis*, conform Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*.

(5) Sumele necesare implementării Programului „ELECTRIC UP” privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in se asigură anual de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, conform art. 10 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Suma necesară implementării Programului „ELECTRIC UP” prevăzută la alin. (5) este de maximum 476 milioane lei în primul ciclu de finanțare.

(7) Stabilirea sumei necesare implementării Programului „ELECTRIC UP” într-un nou ciclu de finanțare se aprobă prin ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, în limita diferenței dintre suma încasată potrivit art. 10 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, și suma aferentă primului ciclu de finanțare.

(8) În procesul de implementare a Programului „ELECTRIC UP” privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și a operatorilor economici din domeniul HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică și a stațiilor de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in se utilizează mecanismul decontării cererilor de plată, stabilit prin intermediul schemei de ajutor *de minimis*.

(9) În cadrul Programului „ELECTRIC UP” privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și a operatorilor economici din domeniul HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică și a stațiilor de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in se poate acorda, la solicitarea beneficiarului, un avans de până la 30% din totalul cheltuielilor eligibile aprobate în condițiile stabilite prin schema de ajutor *de minimis*.

(10) Avansul de până la 30% din totalul cheltuielilor eligibile se va acorda beneficiarului în urma prezentării unui instrument de garantare emis în condițiile legii de o societate bancară sau de o societate de asigurări, conform normelor prevăzute în Ghidul de finanțare; acordarea avansului va fi prevăzută în schema de acordare a ajutorului *de minimis*, ce va fi supusă avizării Ministerului Finanțelor Publice și Consiliului Concurenței.

Art. 4. — (1) Măsurile de natura ajutorului *de minimis* se implementează prin intermediul unei scheme de ajutor *de minimis*, care se aprobă prin ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și se derulează cu respectarea criteriilor stabilite de normele europene și de legislația națională în domeniu privind schemele ajutorului *de minimis*, conform Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* și a cumulului ajutoarelor de stat.

(2) Ajutorul acordat în vederea susținerii cheltuielilor eligibile sunt menționate în schema de ajutor *de minimis*.

(3) Monitorizarea ajutoarelor acordate în baza schemei de ajutor se face în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene în vigoare.

(4) În cazul în care se constată că beneficiarii nu au respectat criteriile de eligibilitate și angajamentele prevăzute în ghidurile de finanțare care constituie Programul „ELECTRIC UP” privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică și a stațiilor de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, au făcut declarații incomplete sau neconforme cu realitatea pentru a obține ajutorul *de minimis* sau au schimbat destinația acestuia ori se constată că nu au respectat obligațiile prevăzute în contractul de finanțare, se recuperează, potrivit dreptului comun în materie, ajutorul *de minimis* acordat, cu respectarea normelor naționale și

europene în materia ajutorului de stat de către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri în calitate de furnizor.

Art. 5. — Ghidul de finanțare a Programului „ELECTRIC UP” pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național și montarea stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic, adresat întreprinderilor mici și mijlocii și operatorilor economici din domeniul HORECA, se aprobă prin ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe

de urgență și se publică pe pagina electronică a Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Art. 6. — (1) În scopul implementării Programului de finanțare „ELECTRIC UP” pentru perioada 2020—2027 se constituie comisiile de implementare și monitorizare, prin ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Fiecare comisie se constituie în număr de 7 membri, salariați în cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, conform atribuțiilor specifice prevăzute în ghidurile de finanțare ale Programului „ELECTRIC UP”.

(3) Atribuțiile specifice și activitățile desfășurate de către comisii se aprobă prin ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:

Ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri,

Virgil-Daniel Popescu

Ministrul finanțelor publice,

Vasile-Florin Cițu

București, 3 septembrie 2020.

Nr. 159.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ORDIN

**pentru modificarea și completarea Normelor privind identificarea și înregistrarea
câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare
și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1/2014**

Văzând Referatul de aprobare nr. 820 din 1.04.2020 al Direcției generale control oficial din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

0024251009092020

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. I. — Normele privind identificarea și înregistrarea câinilor cu stăpân, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 31 din 15 ianuarie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

„g) *utilizator al Registrului de evidență a câinilor cu stăpân* — unitățile medicale veterinare de asistență înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică, deținut de către Colegiul Medicilor Veterinari, universitățile care dețin clinici veterinare universitare,

precum și instituțiile publice care au calitatea de operator de date cu caracter personal în condițiile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), care solicită calitatea de utilizator al Registrului de evidență a câinilor cu stăpân și sunt înregistrate de către Colegiul Medicilor Veterinari;”.

2. La articolul 3, alineatele (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Utilizatorii RECS garantează confidențialitatea tuturor datelor colectate, inclusiv a datelor cu caracter personal, în conformitate cu legislația în vigoare.

(4) Unitățile medicale veterinare de asistență înregistrate în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare cu sau fără personalitate juridică, universitățile care dețin clinici veterinare universitare, identificatorii și operatorii RECS se supun procedurilor de înregistrare la Colegiul Medicilor Veterinari, denumit în continuare CMV, în vederea obținerii licenței de utilizator care conferă drepturi de acces și înregistrare a evenimentelor în RECS.”

3. La articolul 3, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) Instituțiile publice care au calitatea de operator de date cu caracter personal în condițiile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 se supun procedurilor de înregistrare la CMV, în vederea obținerii drepturilor de acces și vizualizare a informațiilor existente în RECS.”

4. La articolul 4 alineatul (1), litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:

„d) înregistrarea în RECS a câinilor identificați se realizează odată cu microciparea și eliberarea carnetului de sănătate, în cazul prezentării proprietarilor la sediul utilizatorilor RECS ce au obținut licența de utilizator al RECS, respectiv în maximum 5 zile de la implantarea microcipului, în cazul deplasării medicului veterinar la sediul proprietarului sau în cazul în care, din motive tehnice, nu a fost posibilă înregistrarea în RECS.”

5. La articolul 5 alineatul (1), litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:

„d) în cazul pierderii/deteriorării carnetului de sănătate se eliberează unul nou cu serie și număr unic, asigurându-se trasabilitatea cu cel anterior;”.

6. La articolul 6, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În vederea acordării drepturilor de acces și de vizualizare a informațiilor existente în RECS, instituțiile publice trebuie să depună în scris sau electronic la CMV solicitarea de înregistrare ca utilizator al RECS, conform procedurilor CMV.”

7. La articolul 7, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9) În cazul vânzării sau donării câinelui, atât vechiul, cât și noul deținător al câinelui au obligația să solicite utilizatorilor RECS ce au obținut licența de utilizator al RECS să înregistreze în acest registru schimbarea datelor proprietarului și noua adresă.”

8. La articolul 8, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Utilizatorii RECS ce au obținut licența de utilizator al RECS au obligația de a verifica și actualiza permanent datele cu privire la animale, ca urmare a solicitării proprietarilor sau ca urmare a efectuării acțiunilor veterinare.”

9. La articolul 9, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) CMV are obligația de a răspunde solicitărilor privind accesul și vizualizarea informațiilor existente în RECS/eliberarea licenței de utilizator al RECS, după caz.

(3) În cazul în care răspunsul la solicitările prevăzute la alin. (1) este negativ, CMV comunică solicitantului motivul respingerii cererilor.”

10. La anexa nr. 3 la norme punctul I litera F punctul 1, subpunctul (vii) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(vii) să solicite utilizatorilor RECS ce au obținut licența de utilizator al RECS să înregistreze în acesta schimbarea datelor proprietarului și noua adresă;”.

Art. II. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 8/2007 privind aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește modelul de pașaport pentru mișcarea intracomunitară a animalelor de companie: câini, pisici și dihori domestici, precum și procedurile cu privire la tipărirea, completarea și legalizarea acestuia, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 9 februarie 2007, cu modificările ulterioare.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

Silviu Năstase

0024251009092020

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

**privind modificarea și completarea Ordinului ministrului
sănătății nr. 1.033/2011 pentru aprobarea Normelor
metodologice de constituire, păstrare și utilizare a Rezervei
Ministerului Sănătății și a Nomenclatorului de medicamente,
seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide, dispozitive
medicale și alte materiale specifice**

Văzând Referatul de aprobare nr. NT 7.881 din 8.09.2020 al Direcției generale asistență medicală, medicină de urgență și programe de sănătate publică, având în vedere prevederile art. 41 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului sănătății nr. 1.033/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de constituire, păstrare și utilizare a Rezervei Ministerului Sănătății și a Nomenclatorului de medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide, dispozitive medicale și alte materiale specifice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 423 din 16 iunie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 7, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Prin excepție de la prevederile alin. (1), pentru produsele și bunurile din Rezervă livrate direct către direcțiile de sănătate publică județene/a municipiului București, unitățile sanitare publice sau instituțiile publice nu este necesară scoaterea lor din Rezervă prin ordin al ministrului sănătății.”

2. În anexa nr. 1 — Norme metodologice de constituire, păstrare și utilizare a Rezervei Ministerului Sănătății, la articolul 9, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), produsele și bunurile din Rezervă care sunt livrate direct către direcțiile de sănătate publică județene/a municipiului București, unitățile sanitare publice sau instituțiile publice se înregistrează în patrimoniul acestora, în conformitate cu procesele-verbale de predare-primire, constituite în baza contractelor de furnizare a produselor.”

3. În anexa nr. 2 — Nomenclatorul de medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide, dispozitive medicale și alte materiale specifice, punctele 181, 187¹ și 188 se modifică și vor avea următorul cuprins:

Nr. crt.	Denumirea produselor sau a grupelor de produse	Unitatea de măsură, forma farmaceutică, concentrația, ambalajul	Cantitatea necesară
„181.	DEZINFECTANT PENTRU SUPRAFEȚE NONCRITICE	l sau kg	500.000
187 ¹ .	MĂNUȘI DE UNICĂ FOLOSINȚĂ CU MANȘETĂ MEDIE	buc.	5.000.000
188.	MĂȘTI CHIRURGICALE	buc.	10.000.000”

Art. II. — Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății, direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, precum și unitățile de depozitare vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Horățiu Moldovan,
secretar de stat

București, 8 septembrie 2020.
Nr. 1.550.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

0024251009092020

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

